

Delegati slov. koroške mladine na drugem kongresu FOJ-a

Po dveh letih uspešnega organizacijskega in političnega dela se je dne 12. in 13. junija 1948 zbralo nad 800 delegatov Svobodne avstrijske mladine na Dunaju, da na svojem II. kongresu polagajo račun o svojem delu ter si zadajo nove naloge in obveze.

V referatih in diskusijskih govorih, ki so bili mnogokrat prekinjeni z burnim odobravanjem, je prišla do izraza trdna volja napredne avstrijske mladine, da se hoče boriti v okviru velikega in močnega protimperialističnega tabora za svetovni mir in za boljšo bodočnost mlade generacije. Z ostrimi besedami so govorniki obsojali načrte avstrijske vladne reakcije, ki se podaja pod varstvo dolarja ter s tem vodi avstrijski narod v sužnost imperializma. Prav tako je kongres zavrgel načrt, ki hoče avstrijsko mladino, kakor tudi mladino vseh ostalih Marshallovih držav, ponovno obleči v vojaške uniforme za imperialistične namene in proti svojemu lastnemu ljudstvu. Avstrijski napredni mladinec noče biti vojak za tuje države, zato se bori proti nameravani ustanovitvi reakcionarne avstrijske vojske, kajti Avstrijo danes ne ogroža nobena od sosednjih ljudskih demokratič.

Kongres je pokazal, da se Svobodna avstrijska mladina dobro razvija. Če bo vse naloge, ki si jih je zadala, pravilno in dosledno izvrševala in če bo izpolnila vse svoje obveze, bo lahko vsa napredna mladina sveta s polnim zaupanjem zrla na to demokratično silo, ki že danes predstavlja močan stebel napredka v danes še reakcionarni Avstriji.

Kakor na prvem kongresu leta 1946, tako so tudi tokrat prisostvovale delegacije prijateljskih mladinskih organizacij iz inozemstva. Največ ovacij je doživela delegacija Ljudske mladine Jugoslavije, — klici kot: Tito, Tito... so doneli po celi dvorani v pozdrav jugoslovanski delegaciji ter preko nje v pozdrav vsej herojski mladini nove Titove Jugoslavije.

Med gosti se je nahajala tudi delegacija Zveze mladine za Slovensko Koroško. Tovariš Kori Perč, ki ga pozna po imenu zaradi njegove obsodbe po napadu na našo brigado v Podrožici skoraj

vsak FOEJ-ovec, je bil sprejet z navdušenim ploskanjem. V svojem pozdravnem govoru je dejal tov. Kori med drugim: »Slovenska mladina na Koroškem se bori za svojo socialno in nacionalno osvoboditev že več desetletij. Ta boj je prišel posebno do izraza v času narodno osvobodilne borbe, ko so naši mladinci in mladinke — partizani pod vodstvom maršala Tita brez strahu žrtvovali svoja mlada življenja za visoki cilj in s tem kazali pot v svobodo tudi mladini tedaj še zaslužjenih narodov.

Nemški nacizem je v tem času poskušal iztrebiti slovenski živelj na Koro-

škem ter odtujiti nas slovensko mladino od materinega jezika s stopnjevano nasilno germanizacijo. A naša mladina je ostala zvesta svojemu narodu in njegovi borbi.«

Dalje je dejal tov. Kori: »Vaše naloge, ki si jih zadajate na današnjem kongresu in ki jih boste prenesli na vso demokratično in protifasistično mladino širom cele Avstrije, so naloge borbe za vaše pravice. Tudi mi slovenska koroška mladina ne bomo stali ob strani, temveč bomo strnjeni v naši organizaciji dali vse od sebe, da še bolj utrdimo sodelovanje med Svobodno avstrijsko mladino in Zvezo mladine za Slovensko Koroško.« Zaključil je z besedami: »Mladina, ki si je postavila cilj, da hoče živeti pod takšnimi pogoji in v takšni svobodi, kakor živi mladina Sovjetske zveze, Jugoslavije in drugih držav, kjer vlada ljudska demokracija, si mora priporiti in si tudi bo priborila lepšo bodočnost in jo v tej borbi ne bodo mogle zatreti nobene nazadnjaške sile sveta!«

Nova zmaga mladine Slovenije

Pionirska proga v Ljubljani dograjena

8. junija so izvajale slovenske mladinske brigade spet eno novih delovnih zmag. Najmlajšim, pionirjem, so izročile 1,5 km dolgo progo, ki jim bo ob njihovem prostem času prijetno razvedrilo in obenem šola za tiste, ki bodo v sebi že v rani mladosti začutili veselje do železničarskega poklica.

Ta borba ni bila lahka. Boriti so se morali z nešteti težavami. Toda vedno jih je vodila zavest, da so najmlajšim tovarišem in tovarišicam obljubili, da jim bodo zgradili progo. Obenem so se zavedali, da bodo s svojim delom dokazali tudi svojo veliko ljubezen do domovine, do mladinske organizacije in do tovariša Tita. Vse to jih je vodilo vedno k novim delovnim zmagam, dokler niso končno — 8. junija —

poslali s svečanega brigadirskega mitinga pionirjem pismo: Vaša proga je zgrajena! O svojem delu pripovedujejo graditelji pionirske proge:

Ena najsvetlejših točk v naši borbi za zgraditev pionirske proge je bila močna prostovoljna delovna akcija na useku na Kosezah.

Bilo je pozno popoldne, ko smo se vračali z dela na terenu v taborišča. Če si zasledoval korake brigadirjev, se ti je zdelo, da so utrujeni. Toda to ni bilo res. Bili smo spočiti, bili smo polni razigrane radosti in veselja. Za nami je bil zopet en delovni dan, ena delovna zmaga več, en korak bliže k 8. juniju. Tudi zdaj, ko smo se vračali domov z dela, smo mislili na 8. junij in v tej zamišljenosti smo kar pozabili na brigadni korak. Od časa do časa je Lazar zaklical leva-desna, ena-dve in spet smo kot eden začeli stopati vzdolž trase proti taborišču.

Kljub temu, da smo imeli za sabo delovni dan, si ob vprašanju: »Tovariši, ali pojdemo zvečer nad usek?« zaslišal glas iz vseh grl na enkrat: »gremo!« »Brigadni gadje« (to so bili naši najboljši, udarniki in agitatorji) so bili najbolj navdušeni.

Prvi vlak na pionirski progi

Joškov oče je železničar. Posebno pa je Jošku ugajala njegova rdeča čepica. Ko je bil še čisto majhen, jo je večkrat pomerjal in ko se je pogledal v zrcalo, je bil sam sebi silno všeč. No in Joško je že takrat sklenil, da bo, ko bo velik, prav tako kot njegov očka, nosil rdečo čepico in z belo tablico v rokah dajal vlakom znak za odhod. Danes je Joško že velik dečko. Star je enajst let. Ima rdečo čepico in tablico, čepica ima celo zlat trak. Joško je načelnik postaje na pionirski železnici. In še kako dober in odločen je postal. Ko so se v nedeljo s prvim vlakom pripeljali radovedneži in si hoteli ogledati vse naprave celo v samem postajnem poslopju, jih je Joško odločno spravil iz uradnih prostorov. Kdor ni uslužben tukaj, naj takoj zapusti pisarno! Hočeš nočeš so ga morali ubogati, kajti načelnik postaje ima, če je v službi, pravico ukazovati in poslušati ga morajo tudi odrasli.

Podobno usodo imajo tudi ostali številni pionirji, ki so se odločili, da bodo upravljali pionirsko železnico. Nič hudega, če gre sedaj še kaka stvar narobe, saj imajo svoje učitelje, predavatelje s tečaja, vedno pri rokah in lahko jih vsak čas vprašajo, kako bi se ta ali ona stvar naredila. Tovariši vlakovodja Mrak na vsaki postaji zabeleži prihod in odhod vlaka. Zaveda se odgovorno-

stj in zahteva točnost od vseh podrejenih uslužbencev. Zelo je bil nejevoljen, ker je imel vlak celih 10 minut zamude. Takole pa ne bo šlo več. Red mora biti!

Nekateri mladi železničarji so bili v prvem navdušenju kar nekam nedisciplinirani. Splošno je že znano, da se morajo uniformirani železničarji voziti v službenem vozu. Sprevodnik jih je zato pokaral, ker so silili v potniški vagon. Če se hočeš peljati službeno, pojdi v službeni voz, tukaj pa moraš plačati karto, ali pa izstopiti! Nič ni pomagalo in izstopiti so morali ter se preselili v službeni voz.

Modri trak, ki je branil lokomotivi pot, je tov. dr. Marijan Breclj, podpredsednik vlade, prerezal. Iz tisočev mladih grl je zaoril val navdušenja. Nato pa je kar naenkrat vse utihnilo v pričakovanju, kako bo prvi vlak na pionirski progi zasopihal in odpeljal svoje potnike v prelepo ljubljansko okolico. Rezek živživ lokomotive, in glej ga šmenta, vlak se je premaknil. Toda smola, da nikoli tega. Le nekaj metrov je šlo, nato pa se je vse skupaj ustavilo. Kaj neki to pomeni? Z resnimi obrazi so se vozovni pregledniki sklanjali od kolesa do kolesa in iskali napako, da vlak ne more naprej. In so našli! Zadnji voz je bil zavrt. Sprevodnik ga je pozabil odvreti in že je bila smola tukaj. Postajenačelnik ga je ostro pokaral, no pa za prvič je že opravičljivo, samo da bo drugič šlo. Preden vlak odpelje, mora biti pregledan do zadnjega vijaka. To si zapomnite, dragi moji, jih je ponovno poučil njih starejši tovariš in učitelj. Nato je vlak brez ovire odpeljal. S široko odprtimi očmi so pionirji in pionirke, zbrani iz vseh predelov bele Ljubljane, sledili ličnim rdečim vagončkom in modri lokomotivi, zavidajoč tistim, ki so bili tako srečni, da so se lahko prvi peljali.

Iz vseh obrazov je lahko človek spoznal, da je bil v nedeljo velik praznik našega mladega rodu, ki ga moramo naučiti ustvarjati velike stvari, kot jih danes ustvarjajo njihovi očeti in matere. Najlepša zahvala graditeljem pionirske proge, tako delovnim brigadam kot frontovcem pa bo, če se bodo pionirji z vestnim učenjem pripravili na bodoče naloge, kot je pionirjem naročil tov. podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj.

V takem pristrnem razpoloženju je minil dan, najveselejši v življenju naših malčkov in mi, ki smo priča njihovega zanosa in ponosa, kakor tudi njihove pripravljenosti za velika dela, lahko pristavimo samo še eno, namreč: Naj žive pionirji, naša svetla bodočnost!

Tovariši!

KDO SE ŠE JAVI V DELOVNO BRIGADO za Žitaro ves?

»V delovno brigado! Bil sem že lani, letos grem spet! Zapiši me!«

Brigadirji z mladinske proge, junaki z odseka Zenica — prvi so se javili. Kot so vedno med prvimi jurišali na progi, danes izpolnjujejo vrste Koroške delovne brigade, katera je z 15. junijem 1948 začela delati v Žitari vesi.

Dve znački, udarniška značka in značka Samac — Sarajevo, krasita prsi brigadirjev, in če bo šlo vse po sreči, si pripnejo letos še tretjo.

A tudi naši najmlajši pionirji nočejo zaostati za ostalo mladino in se kažejo zelo aktivne.

»Se mene zapiši!«, se oglasi brigadirka, ki je lani brodira do kolen v blatu na progi v Bosni.

Če je tako, pa bodimo še letos skupaj! Samo vprašanje je zaradi permita. Da, to je ena stvar, v kateri nam dela varnostna direkcija velike ovire. Saj vsi vemo in je vsak na lastni koži že večkrat okusil, da, kar je slovenskega, pri teh oblasteh ni priljubljeno.

»Ako vzamete še mene, se vam pridružim!« — Ta še ni bil na nobeni delovni akciji, letos pa bi le bil rad zraven, ko gradimo na lastni zemlji prosvetne domove.

Le tovariš tam v kotu je povsili gla-

vo in — molči, premišljuje — ali moram še okleva?

Tovariš, ali ti je tako težko zapustiti domačo hišo in oditi na gradnjo novega doma, kjer že mnogo tovarišev dela za izpolnitev naših obvez, za utrditev bratstva in enotnosti, za izboljšanje naše kulture na Slovenskem Koroškem.

To ne, toda delo imam v podjetju, v tovarni... Res ne morem za enkrat, čeprav bi rad! A tudi jaz se bom na vsak način pozneje udeležil gradnje, kajti zavedam se, da je ravno mladina tista, ki je dobila častno nalogo, graditi nove domove. Ponosni smo na to veliko zaupanje in ne bomo razočarali naš narod.

Oče in mati nam bosta morala pritrditi, da imamo prav in odpadli bodo vsi pomisleki — mi pa se bomo pridružili brigadam ter šli uresničevati naše besede.

Tovariš, kdo se še javi v delovno brigado! Javi se tudi ti, ki se do sedaj še nisi mogel odločiti. Lahko pomagaš graditi boljše življenje, lahko nadaljuješ borbo herojskih borcev narodno osvobodilne vojske, ki so nam s svojo krvjo ohranili naš lep slovenski jezik in ki so nam začrtali pot v lepšo bodočnost.

Na svidenje, tovariši, v brigadi v Žitari vesi.

Kori Perč

PRESTOLICA SOVJETSKE DRŽAVE

V središču evropskega dela sovjetske zveze, na meji gozdov, ki se spuščajo s severa in step, dvigajočih se iz juga, na »sedmih gričih«, kakor pripovedujejo stare narodne pripovedke, stoji Moskva.

Na vse strani od Moskve — na jug in sever, na vzhod in zapad — se razprostira velika in bogata sovjetska država. K Moskvi se steka enajst glavnih železniških prog. Od Tihega oceana vodijo k Parizu, od Arhangelska k Iranu, od Leningrada h goram Pamira, od Rige k mejam Mandžurije. Pod stenami moskovskega Kremlja pelje velika vodna pot, ki združuje Belo, Baltiško in Kaspiško morje.

Tu, v Moskvi je vlada sovjetske države. Tu dela Centralni komitet boljševiške partije. Tu se zbirajo, na sejah Vrhovnega sovjeta ZSSR, ljudski poslanci. V Moskvi živi in dela tovariš Stalin.

Moskva je prestolica velike sovjetske države. Velika je Moskva: na 300 kvadratnih kilometrov se je razprostirala. Nič manj kot 10 km je treba prehoditi, da prideš od Kremlja do katerega koli predmestja.

PODZEMELJSKI DVORCI

Stopnice iz sivega in rožnatega granita vodijo v podzemeljsko mesto moskovskega metropolitana, katerega življenje ni nič podobno življenju na vrhu. Tu gorijo luči, ki same ne morejo ni-

Postaja metra »Kijevska«

koli ugasniti, hitijo vlaki, ki se ne morejo nikoli trčiti. Široka dvodelna vrata vagonov se avtomatično odpirajo in zapirajo, visoke stopnice — eskalatorji se premikajo kot bi bile žive in dostavljajo potnike gori in doli.

Ni na zemeljski obli drugega metra, ki bi bil tako prekrasen, kot je moskovski. Njegove podzemeljske postaje so — dvorci. Stene teh dvorcev krasi svetlorumeni in nežno rožnati marmor s Krima, temnosivi, z zlatimi žilami prepleteni kamen s Kavkaza, zglajeni hrast in oreh, bleščeče zrcalno steklo, črno kot noč in belo kot mleko.

PRISTANIŠČE TREH MORIJ

Še ni tako dolgo, ko je plitva, malovodna reka Moskva tekla med blatnimi prstenimi bregovi. Danes je na desetine kilometr. reke odtih v kamen. Sivi granit moskovskih bregov se prepleta z rožnatim. Široke granitne stopnice se prožno spuščajo k vodni gladini. Novi ogromni mostovi so razpeti čez reko.

Na zemeljski obli se le malokateri mostovi v mestih po svojih merah lahko kosajo z moskovskimi. Največji izmed njih je Krasnoholmski. Dolg je trideset kilometrov. Najlepši je krimski. Nad reko visi na kovinastih verigah, ki so pritrjene na štirih ogromnih kovinskih stolpih, izdelanih iz nerjavečega jekla. Čeprav je most težak tisoč ton, izgleda zračen in lahek.

Pred desetimi leti je k reki Moskvi pritekla volžka voda. Da bi pripeljali Volgo v Moskvo, so morali graditelji opraviti ogromno delo. Pregradili so Volgo z jezerom in napravili novo Moskovsko jezero — morje. V njem je

zbranih 800 milijard veder vode. Na njegovi površini bi se lahko udobno namestila vsa Moskva.

Ko je leta 1937 Volga po novem kanalu prišla v Moskvo, se je površina vode pod Kremljem dvignila za tri metre. Danes po široki polnovodni reki Moski plovejo ladje, ki prihajajo iz Leningrada, Arhangelska in Astrahana.

GOSPODARSTVO VELIKEGA MESTA

Vsak dan dobi Moskva sto milijonov veder očiščene, prozorne vode iz vodovoda. V nepretrganem potoku teče v podzemskih ceveh, da bi, ko se povzpne na vrh, v deročem curku lila iz vodovod-

Ulica Gorkega

nih pip v moskovskih stanovanjih, v milijardah brizgov padala iz prh, z ogromno silo brizgala iz gasilskih brizgaln, zmivala s tlaku blato in prah.

Vzporedno z vodovodom teče pod zemljo po debelem kablju električen tok. Ta tok gori v milijonih luči moskovskih domov, sije v uličnih svetilkah, vozi vlake, tramvaje in metroe, poganja tisoče strojev v moskovskih tovarnah. Danes potrebuje sovjetska Moskva več elektrike, kot so jo proizvajali 1913. leta vse elektrarne carske Rusije.

Pod ulicami in trgi Moskve potuje vreča voda. Poraja se skupaj z električnim tokom v moskovskih toplotno-elektrocentralah. Ko pride v hišo, greje stanovanja, vodo za kuhinjo in kopalnico in se, že ohlajena, vrača v toplotno centralo, da bi se, zopet segreta, znova vrnila na delo.

Prav tukaj, pod zemljo, leže tudi tanke cevi. Po njih gre plin. Dobivajo ga iz globokih lukenj daleč od Moskve — na bregu Volge, v Saratovu. Od tam potuje 800 km po široki jekleni cevi, položeni v letih velike domovinske vojne. Ko pride v Moskvo, gori v kuhinjskih plinskih štedilnikih, v gorilnikih tovarnih in laboratorijev.

Pod Moskvo hite po kablji telefonski razgovori...

INDUSTRIJSKO SREDIŠČE

Stari Moskvi so rekli »katunast«, njene tovarne so izdelovale večinoma blago. Kovin, orodnih strojev stara Moskva skoraj ni izdelovala. Leta 1913. je v njenih tovarnah in podjetjih delalo vsega 160 tisoč ljudi.

V letih stalinskih petletk je več kot dvajsetkrat narasla proizvodnja moskovskih podjetij. V njih dela blizu milijon delavcev. V sovjetski prestolici so zrasla podjetja, o katerih ni mogla stara Moskva niti sanjati.

Avtomobilski zavod, ki nosi ime Stalina, v katerega delavnicah se je rodil prvi sovjetski avtomobil, je postalo eno največjih avtomobilskih podjetij sveta. Njegova kovačnica je najmočnejša v Evropi. Vsak dan dobavlja podjetje težke tovarne in bleščeče osebne avtomobile. Samo proizvodnja Stalinih tovarnih je tolikšna kot proizvodnja vse moskovske industrije 1913. leta.

V moskovskem predmestju je zrasla tovarna krogličnih ležajev. Tovarna izdeluje milijone bleščečih cilindrov in kroglic — velikih kot jabolko in majhnih kot grah. In na teh kroglicah delajo traktorji, stroji, kombajni, avtomobili, letala, eskavatorji, dvokolesa.

Ogromni moskovski elektrokombinat izdeluje transformatorje za elektrocentrale, elektropeči za vlivanje jekla, sto-

tisoče električnih žarnic in daje proizvodnjo, po moči skoraj enako vsej stari moskovski industriji.

V Leninski svobodi je zrasel zavod »Dinamo« — vsezvezni center za izdelovanje elektrostrojev. Našim železnicam daje električne vlake, podzemskim vlakom — elektromotorje.

V predmestju Moskve se je široko razprostrl »Frezer«, ena največjih instrumentalnih tovarn Evrope. V Moskvi dela »Kalibr« — tovarna fine mehanike, ki izdeluje najpreciznejše merilne naprave. Moskva je ponosna na »Rdečega proletarca«, ki vsako leto daje državi tisoče strožnic, in na tovarno »Borec« — skozi njena vrata je prišla oprema za Magnitogorsk, Kuznjeckstroj, Dnjeprstroj.

Tako je, izpolnjujoč naloge stalinskih petletk, sovjetska Moskva postala središče težke industrije Zveze.

V sovjetski Moskvi pa je nezaslišano porasla tudi lahka industrija. Milijone metrov blaga izdelujejo vsak dan tekstilne tovarne — trikrat več, kot ga je dala stara, »katunasta« Moskva.

MESTO ZNANOSTI IN KULTURE

Slednji dan gre v Moskvi v šolo več kot 500 tisoč učencev. Od 1934 do 1940. leta je prestolica zgradila zanje skoraj 400 novih šol — prostornih, sončnih in svetlih.

Vsak dan razvažajo tramvaji, avtobusi in podzemski vlaki 100 tisoč študentov

Krimski most

k vzhodom višjih učnih zavodov glavnega mesta. Samo na moskovski državni univerzi študirajo študentje petdeset raznih narodnosti, ki so naseljene v veliki Sovjetski zvezi.

V Moskvi je vsezvezna Akademija znanosti. V Moskvi so kmečko-gospodarska, pedagoška, medicinska, arhitekturna in topniška akademija, pa akademija družbenih ved. Pod vodstvom akademij delajo v Moskvi desetine znanstvenih institutov in 15 tisoč znanstvenih delavcev.

Vsak dan gre preko 200 tisoč moskovčanov skozi vrata muzejev.

Zbrani in molčeči gredo skozi dvorane Leninevega muzeja — in vse življenje največjega genija človeštva se razkriva pred njimi.

Na ulici Gorkega je muzej Revolucije. Tu je zbrana zgodovina borbe ruskega ljudstva proti sužnosti, tlačanstvu in izkoriščanju.

V fihi stranski ulici Zamoskovrečja je nameščena državna Tretjakovska galerija. V njej so zbrana dela velikih moj-

strov ruskega naroda. V državnem muzeju likovnih umetnosti, imenovanem po Puškinu, so zbrani spomeniki umetnosti, izmed katerih nekateri štejejo šest tisočletij življenja. Zgodovinski muzej seznanja obiskovalce s preteklostjo človeštva in naše dežele. Politehnični muzej prikazuje uspehe znanosti in tehnike.

V središču Moskve, na visokem griču, stoji Rumjancevski muzej, prekrasna zgradba, ki jo je zgradil nadarjeni ruski stavbar Baženov. To je največja moskovska knjižnica. 1917. leta je bilo v njej preko en in pol milijona knjig. Od takrat je prešlo trideset let in knjižno bogastvo naše največje biblioteke se je sedemkrat povečalo. Premalo je bilo v starem Rumjancevskem muzeju prostora za knjige in poleg sta zrasli dve ogromni, večnadstropni stavbi nove Biblioteke, imenovane po Leninu. Biblioteka hrani

Knjižnica V. I. Lenina

10 milijonov knjig. Sem pošilja svoja izdaja 36 držav sveta.

V sovjetski prestolnici se rode in tiskajo knjige, dnevniki, časopisi.

V Moskvi izhaja centralni organ boljševiške partije — »Pravda«.

V mnogomilijonskih izvodih izhajajo v Moskvi dela Marxa, Engelsa, Lenina, Stalina, učbeniki, knjige za otroke, dela klasikov svetovne literature in sovjetskih pisateljev.

MOSKVA ZVEČER

Ko se v Moskvi prične večer in ure udarijo pol osmo, se dvignejo zavese moskovskih gledališč.

Gledalci sede v velikanski petnadstropni dvorani Velikega gledališča. Veliko gledališče ne slovi po vsem svetu samo po svoji operi in baletu, povezano je tudi z najvažnejšimi dogodki našega življenja. V njem so mnogokrat slavnostna zborovanja delovnih ljudi Moskve, z njegovega odra je ne-le enkrat poslušala dežela glas velikega Stalina.

Moskovski »Hudožestveni teater« je ponos ruskega naroda. Z njegovega odra je zvenela pravična beseda v dramah Čehova in Gorkega, imena njegovih starejših igralcev so znana vsemu svetu.

Poleg Velikega, Malega in Hudožestvenega gledališča delajo v Moskvi še desetine drugih gledališč. V dvorani moskovskega konzervatorija, v novi koncertni dvorani Čajkovskega, v Srebrni dvorani Doma zvez prikazujejo najboljši mojstri odra prelepe primere sovjetske umetnosti.

Kazalec ure na Spaskem stolpu Kremlja počasi polzi po osvetljeni številčni ploški. Urini zvonci bijejo nočne ure...

Vse dneve, ne da bi utihnila le za minuto, drži Moskva po brzjavu, telefonu in radiu nepretrgoma zvezo z vso deželo. V Moskvo gredo vprašanja, obračuni, poročila, reporti. Novogradnje, tovarne, mesta, kraji, oblasti in republike poročajo o svojih proizvodnih zmagah pri izpolnjevanju nove stalinske petletke, prosijo nasvete, povelj, pomoči.

Stalinska petletka je predvidevala novi dvig vsega gospodarstva in življenja glavnega mesta.

Še lepša bo postala Moskva, še lepše in srečnejše bo postalo življenje vse sovjetske dežele.

Inozemske brigade na gradilišču avtostrade

V prvih dneh meseca junija so na gradilišču avtostrade »Bratstvo - edinstvo« prišle prve brigade in skupine demokratične mladine iz inozemstva.

Petega junija je prispela na avtostrado skupina, ki šteje 8 mladincev iz Libana. Demokratični mladinci, ki sestavljajo delovno skupino, so z velikimi težavami dobili potne dovolilnice za prihod v Jugoslavijo.

Skupino Libancev so prirčno pozdravile mladinske brigade na Avtostradi. Skupina bo delala v sestavi Rasinjske udarne brigade.

Sedmega junija je na avtostrado prispela mladinska delovna brigada, ki

šteje 100 mladincev in mladink. Sestavljena je iz Slovanov, ki živijo na Madžarskem. Brigado je formirala Zveza južnih Slovanov Madžarske.

Med brigadirji je večje število udeležencev lanskoletne akcije na gradnji proge Šamac — Sarajevo.

Na gradilišču avtostrade sta devetega junija prispeli skupini demokratičnih mladincev iz Trsta in Švice. Skupina iz Trsta šteje 45 mladincev in mladink, skupina iz Švice pa šteje 30 mladincev in mladink.

Inozemske skupine in brigade bodo delale skupno z našo mladino na drugi sekciji avtostrade, v Lačarku.

NA KOMNICI

Lepega majskega večera smo se odpravili trije tovariši proti Komnici. V temni noči smo dospeli na planino Bliščevo, kjer stoji pastirska koča. Tu smo se vlegli k počitku. Noč je bila tako hladna, da sploh nisem mogel zatisniti očesa, medtem ko sta se tovariša stisnila skupaj in tako nista čutila mraza. Ker nisem mogel zaspati, sem šel v kuhinjo, kjer sem napravil ogenj ter se grel. Šele ko je sonce pogledalo izza Svinjske planine, sem zbudil tovariša. Skupno smo si skuhalo zajetek ter odkorakali naprej proti našemu cilju. Na boroveljski planini smo se ustavili. V prijazni drvarski koči smo si skuhalo kosilo ter se tako spet okrepčali. Celo pot so nas spremljale megle, proti pol dnevu pa so morale kapitulirati pred vročimi sončnimi žarki. Krasen pogled se nam je odprl na vse strani. Najveličastnejši je bil pogled na Jeko in njeno steno, v duhu smo že vsak po svoje plezali po njej.

Tudi v ta mirni kraj je posegla kruta fašistična roka. Partizanski grob in požgana Bertina koča sta dokaz za to. Ko smo šli na dotični kraj, kjer je še lansko leto stal križ na grobu dveh padlih partizanov, smo na veliko razočaranje opazili, da so ga zločinske roke že odstranile. Narodna nestrpnost sega že v planine. Vedno sem bil mnenja, da je planince lahko samo pošten in plemenit človek, toda v tem primeru sem moral na žalost ugotoviti, da temu ni tako, da se tudi med planinci najdejo podležji, ki so se celo tako daleč spozabili, da skrunijo grobove padlih borcev. Vsekakor nečastna zadeva, ki jo najostreje obsojamo. Prepričan sem, da se vsak pošten planinec, pa naj si bo katerekoli narodnosti, zgraža nad takimi dejanji.

Popoldne smo odrinili po gozdni stezi proti vrhu Komnice. V pol uri smo bili na vrhu. Razgled je bil zelo lep. Razgovor je potekal o bodočih turah in sploh o fizikulturi. Tovariš Franci je bil bolj molčeč kot po navadi in takoj sem vedel, da nekaj skriva. In res je bilo tako. Prišel je govoriti o NOB in se dotaknil že prej omenjenega sramotnega slučaja glede odstranitve križa. Kar govoril je, ko je govoril, in napeto sva poslušala s tovarišem, kaj se bo izcimilo iz tega. Predlagal je, da se tu na vrhu Komnice postavi spominski križ, v znak hvalečnosti za vse žrtve, ki so dale svo-

je najdražje — to je življenje, za boljše bodočnost. Seveda je bil predlog takoj sprejet. Vendar, kako postaviti križ, ko ni nobenega orodja pri rokah. Iz zagate nas je rešil tovariš Rafael, ki se je kakor strela pognal po bregu navzdol in se čez kake ¼ ure vrnil s sekuro nazaj, katero je že prej opazil pri požgani Bertini koči. Takoj smo pričeli z delom. Tik pod vrhom smo posekali en viharinik (macesen), ki se je že gotovo desetletja boril z naravnimi silami za svoj borni obstoj, ter ga z združenimi močmi na ramah privlekli na vrh. Franci se

Partizanka Dragica

Mnogi poznajo Dragico Štefaničovo iz Ljubljane? Danes sicer ni več pionirka. Mladinka je že, saj je stara več ko 18 let. Toda ko je šla v partizane, je bila še pionirka. Komaj 12 let je imela takrat. Bila je najmlajša slovenska partizanka. Majhen, črn deklič je, vedno nasmejana in dobre volje, čeprav je v svojem kratkem življenju že mnogo doživela. Ko sem jo srečal v partizanih, sem najprej opazil nekaj bleščečega na njenih prsih — odlikovanje. »Znak hrabrosti«. Dragica si ga je zaslužila. Le poslušajte, kaj vse je preživela v štirih letih okupacije.

Ko je propadla stara Jugoslavija, je hodila Dragica v I. gimnazijo. 11 let ji je bilo. A že čez nekaj mesecev, jeseni 1941, je začela delati za Osvobodilno fronto. Njena mati je delala že od vsega začetka in Dragica ji je pomagala. Najprej je trosila listke in zastavice, nato pa je postala kurirka.

Prve mesece ji še niso zaupali pošte, da bi jo prenašala. Vodila je po Ljubljani naše politične delavce in partizane — ilegalce. Večkrat je šla s pokojnim generalnim poročnikom Stanetom na postajo, kot da je njegova hči, da je tako lažje prišel na vlak. Takrat je bil tovariš Stane še komandant štajerskih partizanov.

Potem pa je prenašala tudi pošto. Držala je zvezo med organizacijo v Ljubljani in našimi v Suhi Krajini. Majhna je še bila, 11 let stara, pa ji ni bilo treba nikake dovolilnice za vožnjo z vlakom. Italijani pa tudi niso pomislili na to, da bi tak otrok mogel nositi s seboj zelo važna poročila in navodila partiza-

je izkazal za spretnega tesarja ter v kratkem času sestavil križ. Medtem pa sva z Rafaelom pod najtežjimi pogoji izkopala jamo, v katero smo potem postavili križ, katerega smo še podprli z velikimi skalami. Molče smo stali pod križem, katerega je postavilo šest mladih delovnih rok, ki se še vedno borijo za svoj življenjski obstoj in boljšo socialno ureditev, medtem ko so tovariši, katerim smo postavili ta križ v spomin, morali žrtvovati svoja življenja za to, za kar se še danes borimo mi in vse izkoriščane množice sveta. — Iz molka nas je zbudilo grmenje kamenitega plazu v severozapadnih strminah Jeko. Tudi skale so se sprostile svojih spon in si utrle svojo pot navzdol, kamor jih vleče težnost — naravni zakon, proti kateremu ni sile, ki bi ga mogla premagati.

Srečni in zadovoljni smo proti mraku zapustili ta mirni kotiček zemlje, katerega so obsvetljevali še zadnji sončni žarki. Kmalu nas je dohitela noč. Molče smo se pogrezali v črno dolino novim skrbem — vsakdanjosti nasproti.

Ljubo

nov. Vedno je srečno prenesla ves material. Le enkrat bi jo skoraj ujeli. Tako je bilo:

Nekoč so ji fašisti pri preiskavi na domu vzeli dijaško knjižico. Ko je šla čez nekaj dni po neko pošto, je morala iti mimo gimnazije, ki je bila okrog in okrog zastražena. Neki fašist jo je začel klicati po imenu. Dragici se je takoj zdelo, da jo je mogoče spoznal po sliki v dijaški knjižici. Toda ni se hotela ozreti. Šla je kar dalje. Fašist pa je stekel za njo. Dragica je zavila za prvi vogal, stekla nekaj korakov in izginila. Napravila je velik ovinek, vzela pošto in se vrnila domov. Nalašč je šla spet mimo svoje gimnazije. Ko pa je zagledala fašista, ki je prej tekkel za njo, ji je posta-

lo malo tesno pri srcu in kar hitro se je skrila.

Kmalu potem pa je Dragica šla v partizane. Fašisti in domači izdajalci so pri neki preiskavi našli na njenem domu skritega našega ilegalca Vinka Kristana, ki so ga potem ustrelili. Zato sta Dragica in njena mama morali pobegniti. Nekaj časa sta stanovali še nekje drugje v Ljubljani, maja 1942 pa sta odšli v hribe.

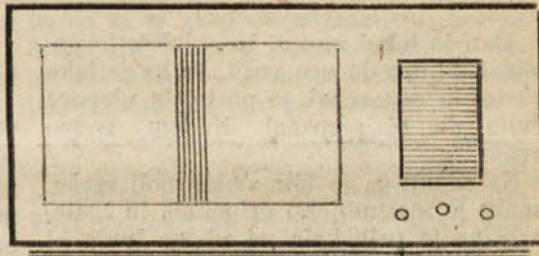
V partizanih je bila Dragica najprej v Vzhodno dolenskem odredu, potem pa po raznih kurirskih stanicah in bazah. Preživela je marsikako o'enzivo, a držala se je vedno kot prava partizanka. Pripovedovali so mi, kako je bila nekoč med ofenzivo skrita z nekaj ranjenci v neki votlini. Sovražnik je hodil prav blizu skrivališča, a Dragica se ni bala. Še celo druge, starejše je vzpodbujala. Imela je pištolo in je dejala, da se ne boji nikogar, dokler ima samo pištolo.

Spomladi 1944 pa je bila izvoljena kot delegatka slovenske mladine za II. kongres USAOJ-a. Težka je bila pot iz Slovenije v Bosno. Skozi zasede in ofenzive, po takem blatu, da so ji enkrat celo škornji obtičali v njem, drugič spet po snegu do pasu čez 1000 metrov visoke planine. A kakor vsi drugi delegati, je tudi Dragica požrtvovalno prenašala vse težave. Ko se je vrnila v Slovenijo, ni bilo ne konca ne kraja pripovedovanja o doživetjih, zlasti o največjem doživetju: da je videla maršala Tita in govorila z njim. To ji je bilo plačilo za vse napore.

Po kongresu je šla Dragica na tečaj, po tečaju pa na mladinsko delo v Belo Krajino, na katerem je ostala do osvoboditve.

Ob svobodi je Dragica po treh letih partizanstva spet prišla v Ljubljano, za njeno osvoboditev je dala največ, kar so zmogle njene male moči.

Radio

Vsi poznamo škatljo z razsvetljeno tablico, na kateri so imena glavnih mest in dežel. Zavrtimo gumb in že slišimo glasove in glasbo iz Ljubljane, Beograda, Moskve... To je radijski sprejemnik, ki ga pozna že vsak otrok.

In vendar je minilo komaj 50 let, odkar so prvič slišali glasove iz take škatlje.

Govore, da je radio izumil Italijan Marconi. A temu ni tako. Prvi ga je izu-

dem, da je Gozdni mož pobegnil. Dohitel je mladeniča in mu potožil: »Človek je bil ko sam vrag. Najprej mi je pljunil v obraz, nato je pa potegnil rdeč jezik in me hudo našgal.«

Gozdni mož je nadlegoval tudi Plešivčnike ženske. Plešivčnik mu je nastavlil škornje, ki jih je znotraj namazal z limom. Gozdni mož je škornje našel, hotel postati enak ljudem in jih je obul. Ker pa ni bil vajen hoditi v škornjih, je prihitel Plešivčnik s hlapci in ga ujel. Plešivčnik je imel Gozdnega moža za hlapca in bil je z njim prav zadovoljen. Ker je bil zelo močan, je delal za deset drugih hlapcev. Bil pa ni samo dober delavec, še v večji meri je bil dober svetovalec. Vselej je povedal gospodarju, če bo prihodnje leto suša ali pa preobilo dežja. V letu, ko je nastopila lakota, je vpil: »Hoj, hojoj! Malo snopičev, veliko mrličev!« Napovedal je tudi, kdaj bo slabo vreme, nevihta in toča, kako se naj čuva, da se ne bo pripetila nesreča. Kmet je imel zaradi tega Gozdnega moža zelo rad pri hiši in je lepo skrbel zanj.

Ker Gozdni mož ni bil vajen hoditi v škornjih, mu je dal Plešivčnik konja, da je jahal. Spremljal je Plešivčnika tudi vsakokrat na Plešivec, ker je imel ta kot cerkveni ključar pravico prodajati pri cerkvi Sv. Uršule pred in po maši jedi in pijačo. Ob takih prilikah je Gozdni mož vedno opozarjal Plešivčnika: »Tukaj jahajva počasi, ker je takoj pod

mil Rus, po imenu Popov. Rodil se je v nekem mestu blizu Urala in študiral v sedanjem Leningradu. V šoli ni imel prilike, da bi delal poizkuse, zato je šel delat v eno električno delavnico. Tam se mu je posrečilo izdelati aparat, ki je sprejemal hrkanje iz oddaljenih krajev. Leta 1895. pa je že predložil ruskim učenjakom aparat, iz katerega so se slišale besede, ki jih je nekdo govoril iz oddaljene postaje izven Leningrada.

Popov ni skrival svojega izuma, ampak ga je pokazal vsakomur, ki se je zanj zanimal. Tudi pisal je o njem, ker je hotel, da koristi vsem ljudem na svetu. Kar je Popov napisal, to je bral tudi Marconi in začel sam sestavljati podoban aparat za brezžično telegrafijo. Ko ga je sestavil, se je raznesel po svetu glas, da je Marconi izumil nekaj, kar še ni bilo na svetu. Marconi ni svojega aparata pokazal nikomur, ampak ga je prodal Angležem ter zaslužil nad deset milijonov dinarjev.

zemljo voda, tamle pa lahko hitro jahava, ker pod zemljo ni vode.«

Nekoč je na poti na Plešivec vprašal kmeta, če sme stopiti s konja in vzdigniti ob potu ležečo skalo. Plešivčnik je mislil, da hoče pokazati svojo moč in je privolil. Gozdni mož je dvignil skalo in blizkoma smuknil v odprtino. Ko je bil že v votlini, se je obrnil proti strmečemu kmetu, držal s palcem ogromno skalo nad svojo glavo in se poslavljaj: »Imeli ste ptiča, pa ga niste znali rabiti. Če bi ga bili vprašali veliko, bi vam bil veliko povedal, ker ga pa niste, zato tudi nič ni povedal. Če bi ga bili vprašali, bi vam povedal največjo skrivnost na svetu in zvedeli bi že bili, zakaj je v orehovi lupini sredi jedra križ.«

Gozdni mož se je gospodarju še zahvalil za lepo ravnanje in obljubil, da se mu bo izkazal hvalečnega s tem, da ne bo nadlegoval več ljudi in bo pustil vse Plešivčnike v miru. Gozdni mož je ostal mož beseda.

Gozdni mož

Blizu Kotnikove kmetije pod Plešivcem, v gozdu na meji med Štajersko in Koroško, je živel svoj čas Gozdni mož. Bil je opiče postave, imel kosmate roke, zaraščen obraz in velike brke. Hodil je po večni luči po pobočju planine in neprehoma vpil: »Hojoj, hojoj!« Če se mu je kdo oglašil ali ga oponašal, tedaj je smel pojesti vsako žensko, katere je bila po večernem zvonjenju brez moškega spremstva zunaj hiše. Ni pa imel pravice do ženske, če je imela otroka moškega spola v naročju.

Nekega večera je šel Petričev hlapec v mlin. Gozdni mož je vpil in hlapec se mu je oglašil. Ko so sedeli zvečer Petričevi pri večerji, je nekdo potrkal na okno, vrzel žensko nogo v hišo in zavpil: »Kar si pomagal dobiti, boš tudi pomagal jesti.«

Dva mladca sta nesla vrečo volne. V gozdu sta zapazila Gozdnega moža. Vsa prestrašena nista vedela, kaj bi počela. Zmetala sta volno iz vreče in zlezla vanjo, da sta moleli samo glavi iz nje. Goz-

dni mož je prišel do njiju, debelo gledal na glave in na vrečo, kjer bi se morale videti noge. Prevalil je vrečo na to, potem še na drugo stran, zmajal z glavico in zavpil: »Hoj, hojoj! Trikrat pomnim travnike, trikrat pomnim les, takšne živali, ki ima dve glavi, a je brez nog, še nisem videl. Oče je premlad, moram že dedeja pobarati, kaj je tol!« Odšel je v temni gozd, mladca pa sta pustila volno na mestu in ušla.

Gozdni mož je srečal mladeniča. Vprašal ga je, če je človek. Ves prestrašen mu je mladeč odgovoril: »Nisem!« Gozdni mož je šel z njim in mu povedal, da bi rad videl človeka. Nasproti jima je prišla ženska. Mladenč se ni upal povedati, da je ženska človek. Na srečo sta se namerila na starega vojaka. Mladenč je sedaj priznal, da je vojak človek. Gozdni mož je rekel vojaku: »Če si ti človek, se pa dajva!« Mladenč je iz strahu zbežal. Vojak pa je ustrelil v Gozdnega moža, kar pa temu ni nič škodovalo. Nato se ga je vojak lotil z me-

DVANAJST PALČKOV - MALČKOV

Bratec palček — malček Junij rece mu nato:

»Si vladal, Maj, lepo! Jaz tudi bom tako! Na svet še več bom cvetja tresel, še več toplote mu prinesel.«

In teče Junij v božji svet. Čez mesec dni domov se vrne spet. Z obraza sije mu smehljaj: »Tako je, bratje, v lepem svetu zdaj!

O dobrotnem oblaku

Nekega vročega poletnega dne se je dvignil skromen oblček iz morja in potoval lahno in veselo, kakor živahen otročiček po sinjem nebu nad daljno zemljo, ki je v dolgotrajni suši ležala vsa ožgana in žalostna pod njim.

Ko je oblček tako plaval po zraku, je videl pod seboj uboge ljudi, kako so v potu svojega obraza, polni skrbi, delali in se trudili, medtem ko on ni imel nobenih skrbi in ga je lahna jutranja sapica iz čistega zraka kar sama nesla naprej. »Ah,« je spregovoril, »če bi mogel kaj storiti za dobre, uboge ljudi, jim olajšati njih trud in pregnati skrbi, lačnim priskrbeti hrane in žejne napojiti, kako bi bil srečen!«

Dan je tekel naprej in oblček je postajal od ure do ure večji. In ko je tako rasel in dozoreval, je postajala njegova želja, da bi pomagal ljudem, vedno večja.

Na zemlji pa je bilo vedno bolj vroče, sonce je neusmiljeno pripekalo in žgalo, vročina je pritiskala na uboge ljudi, ki so težko delali in žrtvovali vse telesne moči, da so si iz trde zemlje izkopali vsaj skorjico vsakdanjega kruha.

Tedaj so proseče pogledali oblak, kakor bi hoteli reči: »Daj, pomagaj nam!«

»Pomagati vam hočem!« je dejal oblak in se pričel počasi spuščati na zemljo.

Spomnil pa se je medtem, kar je bil nekoč slišal še kot otrok v naročju morja, da najdejo oblaki, ki se preveč globoko spustijo na zemljo, smrt.

Nekaj časa se je obotavljal in premišljeval svojo usodo, potem pa je postal miren in je rekel pogumno in prijazno: »Pomagati vam hočem, ljudje, pa naj se zgodi kar koli!«

Ta misel ga je napravila velikega, močnega in oblastnega. Oblček prej ni nikdar mislil, da je zmožen tako velikega dela. Kakor blagoslovljajoči Bog je stal nad zemljo, dvignil glavo in razprostrl svoje peruti daleč preko poljan.

Njegova lepota in oblast je postala tako velika, da so se ljudje in živali ustrašili, da je drevje in bilje klonilo pred njegovo močjo; toda vsa živa bitja so slutila, da je oblak njihov dobrotnik.

»Pomagam vam!« je znova zaklical.

»Vzemite me, jaz rad umrjem za vas!« Imel je velikansko voljo, ki ga je spreletela pri teh besedah. Svetla luč ga je razsvetlila, gromovi so ga pretresli, ves je bil prepojen večne ljubezni do ljudi. Nagnil se je na zemljo in se spremenil v blagoslov pršiči dež.

Ta dež je bil njegovo delo, ta dež je bil tudi njegova smrt.

Preko vse zemlje, kamor se je vsipala blagodejna mokrota, pa je zasijala blesteča mavrica, narejena iz najčistejših žarkov neba; bil je to poslednji pozdrav mrtvemu oblaku za njegovo veliko ljubezen.

Tudi ta je izginila čez kratek čas, toda blagoslov oblaka je ostal srečnim, rešenim ljudem še dolgo časa, da so bili brez skrbi za vsakdanji kruhek in dobre volje.

Maksim Gorki

Ruskega pisatelja Maksima Gorkega pozna ves svet. Najraje je pisal o življenju in trpljenju ubogih in zatiranih delavcev in kmetov. Saj je sam rasel v uboštvo in trpljenju.

Bil je sin zelo revnih staršev. Ko je bil tri leta star, mu je umrl oče, a v devetem letu je izgubil še mater. Ded ga je poslal k nekemu čevljarju, da bi se tam naučil čevljarstva. A ko se je Maksim nekoč oparil z vrelo vodo, ga je čevljar poslal nazaj k dedu. Ko je na pol ozdravel, se je šel učiti slikarstva k nekemu slikarju svetih podob. A tudi tu ni dolgo zdržal. Odšel je na neko ladjo na reki Volgi kot kuharski pomočnik. Tu ga je star kuhar navdušil za čitanje knjig. Zapustil je ladjo in odšel v veliko mesto, da bi tam hodil v šolo. A v tistih časih so se lahko šolali samo otroci premožnih ljudi, Maksim pa je bil revež. Zato je šel kot vajenec k nekemu slaščičarju. Tu je delal po 18 ur na dan. Ko mu je bilo 20 let, je prodajal sadje na

trgu, nato je postal železniški delavec, pa težak v pristanišču, nakladač premo-ga na ladjah in vse mogoče. Tako je spoznal življenje ljudi, ki so si v potu svo-

jega obraza služili kruh. V teh letih je začel pisati knjige, ki so kaj kmalu zaslovele po vsem svetu.

Življenje Gorkega nas uči, kako je mogoče postati velik človek z voljo in delom.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Mladi moji prijatelj! Najlepše se vam zahvalim za vsa vaša pisemca, ki sem jih prejel v velikem številu. Posebno rešitev križanke sem sprejel v takem številu, da kar nisem vedel, kako bi rešil dodelitev nagrade. Žreb pa je za danes določil nagrado Gregorju Wucherer iz Podgorij pri Ločah. Ampak vsi drugi, ki vam ni bila sreča mila, ne obupajte, prihodnjic bo gotovo spet drugega zadela sreča. Kar pridno nadaljujte z reševanjem ugank in z dopisovanjem stricu Joži.

Ali ni škoda, da nas je zapustila lepa

njo šolsko leto. Ravno v počitnicah bo še več časa za pisanje stricu Joži in že danes se veselim, da boste ta čas tudi resnično izrabili.

Dragi pionirji in pionirke! Čaka vas veseli čas pri kopanju, delali boste izlete in se veselili na druge načine. Bivanje v naravi, na soncu, vam bo dalo zdravo barvo in veselje do dela.

Zato tudi ne pozabite vaših dolžnosti in se pridno učite slovenščine, slovenskih pesmi in slovenskih iger, s katerimi boste razveselili vaše starejše tovariše in starše. Z vašim kulturnim delom dokažite, da ste prava slovenska koroška mladina, ki ve, kaj je dolžna svojemu narodu in ki se zaveda, da borba za svobodo Slovenske Koroške še ni končana.

Prijatelj! Stric Joža je pred kratkim sprejel pismo iz Jugoslavije, ki ga pišejo mladinci in mladinke iz Sv. Petra v Savinjski dolini. Temu pismu je bila priložena tudi rešitev križanke iz zadnje številke »Mlade Koroške«, ki jo je bratska mladina pravilno rešila. Vidite, kako se naši bratje in sestre v domovini zanimajo za naš edini list »Sloven-

ski vestnik« in mladinski list »Mlado Koroško« in sploh za borbo našega ljudstva na Koroškem. V tem pismu pošilja mladina iz Sv. Petra borbene tovariške pozdrave vsej mladini Sloven-ske Koroške, posebno pa vam, najmlajšim borcem za pravice koroških Slo-vencev. V imenu vas in ostale mladine se zahvaljujem drágim bratom in se-stram v svobodni domovini ter jim vračam najsrčnejše pozdrave.

Vse svoje mlade prijatelje in prija-teljice toplo pozdravlja stric Joža.

MORDA VAS BO ZANIMALO

...da je dima več vrst. To, kar puhne iz puške ali topa, ni dim, ampak plin. Dim pa ni plin, ampak so drobni delci tega, kar gori. Ko goré drva ali premog, silí dim skozi dimnik v zrak. Od tam se drobci spuščajo navzdol in legajo kot temen prah na pohištvo stanovanj.

Dim iz drv je drugačen kot iz premo-ga. Tudi drugače se kadi iz drv, ki zač-no goréti, kot iz kuriva, ki že dolgo go-ri s plamenom. To je zelo važno, kajti vsi skušamo doseči čim več toplote in čim manj dima, ki je našemu zdravju škodljiv.

REŠITEV KRIŽANKE »PLOT«

Navpično: 1 Oton; 2 riba; 3 pet; 4 loj.
Vodoravno: 1 Orel; 5 Tito; 6 bob; 7 na.

PREŠTEVALNICA

Vzemi vsako 3. črko in dobiš lepo na-rodno pesem!

SLIKE BREZ BESED

